

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»

Факультет історії, політології і міжнародних відносин
Кафедра історії Центральної і Східної Європи і спеціальних галузей історичної науки

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

АРХІВОЗНАВСТВО

Освітня програма 032 Історія та археологія

Спеціальність 032 Історія та археологія

Галузь знань 03 Гуманітарні науки

Затверджено на засіданні
кафедри історіографії і джерелознавства
Протокол № 1 від “27” серпня 2021 р.

м. Івано-Франківськ - 2021

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Архівознавство
Викладач	Стефанюк Галина Василівна
Контактний телефон викладача	+380967562305
Е-mail викладача	stefaniuk.71@ukr.net galyna.stefanyuk@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	2. Цикл професійної підготовки. 2.1 Обов'язкові дисципліни 2.1.1 Теоретична підготовка
Обсяг дисципліни	90 год.; кількість кредитів ECTS – 3
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua
Консультації	середа, 14.00 год. – 16.00 год.

2. Анотація до курсу

Роль архівознавства помітно зростає в сучасних умовах, коли однією з характерних рис сьогодення є тенденція його розвитку стала гуманізація суспільних відносин, зростання інтересу людей на всіх континентах до історії минулого і глобальних проблем сьогодення. Український народ, відновивши на порозі ХХІ ст. свою національну державність, по-новому осмислює усі етапи своєї історії, героїку визвольних змагань, гіркоту катастрофічних втрат, сповнюється вірою у побудову економічно сильної, духовно багатой демократичної України. У вирішенні насущних завдань люди спираються на уроки минулого, шукають моральну підтримку в історичному досвіді своїх предків. Саме тому простежується зростання ролі історичної науки, усіх її галузей, у тому числі й джерелознавства та архівознавства.

Архівознавство як важливі компоненти історичної науки, є складною науковою системою. Без розгляду предмету та об'єкту, дослідницьких і дидактичних завдань, основних етапів розвитку, не можна з'ясувати їхні суть як науки і навчальної дисципліни. При вивченні навчальної дисципліни "Архівознавство" розглядається ряд теоретико-методологічних питань, зокрема таких як Національний архівний фонд, система архівних установ, джерельна інформація тощо. Значна увага

приділяється сучасним підходам до класифікації джерел як дослідницького методу, розгляду найпоширеніших класифікаційних моделей, методиці пошуку, виявлення, критиці джерел, способів встановлення їх автентичності, здобуття інформації, перевірки її достовірності.

3. Мета та цілі курсу

Мета викладання дисципліни – засвоєння і поглиблення теоретичних та практичних знань, умінь і навичок студентів на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти за галуззю знань 03 Гуманітарні науки, спеціальністю 032 Історія та археологія з дисципліни «Архівознавство»; надати студентам знання про архівознавство як наукову галузь і навчальну дисципліну, забезпечити засвоєння ними базових теоретичних і практичних засад сучасної архівної науки, організації роботи з архівними документами та підготувати їх до професійної спеціалізації у галузі архівної справи.

Завданням є ознайомлення студентів з теоретичними основами та понятійно-категоріальним апаратом архівознавства, історією архівної науки та архівної справи, надання їм знань про організацію сучасних архівних систем в країнах світу, вивчення системи організації архівної справи в Україні, вироблення у студентів навичок застосування основних методів архівної справи в наукових дослідженнях та у практичній роботі; ознайомити студентів з організацією роботи з архівними документами, забезпечити засвоєння ними базових засад і практичних навичок сучасної архівної справи, навчити принципам роботи з архівною документацією, правилам архівування та зберігання документів.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати :

основні типи історичних джерел та їх місцезнаходження;

основні публікації джерел та їх місцезнаходження;

особливості архівної евристики;

термінологію навчальної дисципліни;

методологічні та методичні принципи архівознавства;

основні стадії роботи дослідника над джерелом;

основи теорії і методології освіти, необхідні для професійної діяльності, проектувати і здійснювати освітній процес з урахуванням сучасної соціокультурної ситуації і рівня розвитку особистості.

методику й основні етапи опрацювання та використання джерел у наукових дослідженнях.

вміти

– розуміти та інтерпретувати опрацьований матеріал, володіючи сучасними методами історичного дослідження, у вербальній і невербальній формах різного обсягу й складності;
давати самостійний критичний та аргументований аналіз джерельних (документальних) матеріалів;
використовувати в своїй діяльності історичні методи дослідження;
застосовувати фактологічний матеріал і загальноприйняті критерії оцінки для ідентифікації подій на основі архівних матеріалів;
синтезувати джерельну історичну інформацію, користуючись структурно-логічними схемами;
виокремлювати головні етапи формування історичних джерел (за хронологічним і тематичним принципами);
володіти категоріально-понятійним апаратом;
організувати комплексний пошук, неупереджений аналіз та інтерпретацію історичних джерел (як українською, так й іноземними мовами);
використовувати сучасні інформаційно-технологічні ресурси у навчальній діяльності;
впроваджувати під час навчання інноваційні технології;
організувати ефективну міжособистісну взаємодію суб'єктів освітнього процесу, базовану на здобутих знаннях, демократичних переконаннях і гуманістичних цінностях;
вдосконалюватися з високим рівнем автономності здобути під час навчання компетенції;
проводити діяльність, спрямовану на використання історико-культурної спадщини України під час вивчення дисципліни і пропагувати її через просвітницьку діяльність;
вести пошукову роботу, а також здійснювати наукові і науково-педагогічні дослідження в галузі історії України із використанням джерельної бази.
займати активну життєву позицію у відстоюванні своєї точки зору та історичної об'єктивності з проблем минулого та сьогодення;
ефективно брати участь у різних формах наукової комунікації.

4. Результати навчання (компетентності)

Практична – на основі засвоєних знань, умінь і навичок із дисципліни «Архівознавство» здатність розв'язувати складні

спеціалізовані задачі та практичні проблеми у процесі навчання за спеціальністю, що передбачає застосування теорій та методів пошуку, виявлення, класифікації, аналізу та інтерпретації історичних джерел. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях з інформаційного обслуговування споживачів в системі соціальних комунікацій **(C1)**.

– **Дослідницька** – здатність аналізувати й оцінювати найважливіші досягнення національної історії, накопичення її джерельної бази, що становить культурну спадщину України та українського, здатність аналізувати стан та розвиток історичних процесів на основі джерельної бази. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел для задоволення інформаційних потреб споживачів **(C2)**.

– **Викладацька** – готовність до викладацької діяльності в межах освітньої програми, використання сучасних педагогічних методів та засобів активізації педагогічної діяльності **(C3)**.

– **Організаційна** – здатність вести самостійний пошук, добір та опрацювання інформації джерел з історії України та наукової літератури. Здатність адмініструвати соціальні мережі, електронні бібліотеки та архіви **(C4)**.

– **Контрольна** – здатність і готовність здійснювати перевірку достовірності фактів в історичному процесі на основі джерел, інформаційних повідомлень, інноваційних підходів щодо історичного розвитку **(C5)**.

Суспільно-політична – здатність розуміти суспільні процеси і впливати на них; здатність ефективно проводити діяльність або виконувати певні функції, забезпечувати розв'язання проблем і досягнення позитивних результатів у галузі історії; адекватне розуміння того, як функціонує суспільство, сприйняття власної ролі й ролі інших людей у цьому процесі; наявність внутрішньої мотивації, здібностей і відповідної кваліфікації для діяльності в системі історичного розвитку. Здатність використовувати автоматизовані інформаційно-пошукові системи, організувати електронні бібліотеки та архіви. **(C6)**

– **Діагностична** – володіти історичними знаннями, теорією та методологією (підходами, принципами і методами) розпізнавання проблеми, виявлення характерних ознак ситуації **(C7)**.

– **Інформаційно-аналітична** – здатність до критичного використання інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) для пошуку, обробки, аналізу, верифікації джерельної інформації з історії України, формування умінь на основі отриманої інформації формулювати комплексні аналітичні висновки; здатність інтерпретувати, систематизувати, критично оцінювати і використовувати отриману інформацію в контексті дослідницького завдання або проблеми, що вирішується **(C8)**.

– **Комунікативна** – здатність письмово й усно спілкуватися (комунікувати) українською – державною мовою; користуватися вербальними і невербальними засобами передачі історичної інформації (усна відповідь, реферат, есе, доповідь на науково-звітній конференції ін.) Знання та розуміння предметної області та професійної діяльності в інформаційно-

сервісній галузі системи соціальних комунікацій (C9).

Фахові (предметні) компетентності:

- Здатність чітко і логічно відтворювати знання з історії України на основі ретроспективної документної інформації, оцінювати нові відомості, факти, події та інтерпретації в контексті формування цілісної історичної картини України, необхідних для роботи в науково-дослідницькій сфері (C5,8).
- Здатність усвідомлювати та інтерпретувати опрацьований матеріал з джерел з історії України, формувати й науково аргументувати власну інтерпретацію, брати активну участь у дискусіях (C3).
- Розуміти і застосовувати внутрі і міжпредметні зв'язки, мати синтетичне мислення (C4,10).
- Здатність застосовувати знання, уміння і навички для розробки навчально-методичного забезпечення дисципліни, зокрема логічно-структурних та класифікаційних схем ін. (C7).
- Здатність інтерпретувати, систематизувати, критично оцінювати і використовувати отриману інформацію в контексті дослідницького завдання або проблеми, що вирішується (C8).
- Уміння працювати з джерелами та фаховою літературою (C3)
- Здатність використовувати іноземну мову в практичній діяльності за спеціальністю (C3)
- Знати і володіти на фаховому рівні методами викладання історії та суміжних дисциплін у вищих навчальних закладах (C4, C10).
- Уміння використовувати на практиці програмно-технічні засоби інформатики та сучасні інформаційні системи і технології (C8).
- Наявність системи знань основних теорій та концепцій сучасної історіографії, основних джерел із дисципліни, вміння їх критично аналізувати, дотримуючись принципів наукової об'єктивності й неупередженості (C2, 3).
- Здатність порівнювати й оцінювати діяльність історичних осіб із позиції загальнолюдських та національних цінностей; визначати роль людського фактора в історії, розкривати внутрішні мотиви й зовнішні чинники діяльності історичних осіб, соціальних груп (C6).
- Здатність на основі вивченого матеріалу, ефективно реалізовувати громадянські права та обов'язки (C6).
- Здатність на основі вивчення джерел з історії України формувати високу історичну й громадянську свідомість, національну гідність та історичну національну пам'ять, здатність використати на практиці здобуті знання із дисципліни з метою проведення громадянсько-патріотичного виховання серед молоді (C6).
- Здатність ефективно брати участь у різних формах наукової комунікації (C9).

5. Організація навчання курсу					
<i>Обсяг курсу</i>					
Вид заняття		Загальна кількість годин			
Лекції		12			
семінарські заняття / практичні / лабораторні		18			
самостійна робота		60			
<i>Ознаки курсу</i>					
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий		
1-й семестр	032 Історія та археологія	II курс	Нормативний		
<i>Тематика курсу</i>					
Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год.	Вага оцінки	Термін виконання
Тема: Предмет та основні завдання архівознавства. 1. Архівознавство як наукова система і навчальна дисципліна, його місце в системі історичних знань. 2. Предмет, об'єкт,	Лекція	1. Алексеева Е. Архивоведение: Учебник для учреждений нач. проф. образования: Учеб. пособие для студ. учреждений сред. проф. образования. М.: Издательский центр "Академия", 2005. 271с. 2. Архівознавство: Методичні рекомендації. Чернівці, 1998. 32 с. 3. Архівознавство: підручник. К.: Видавничий дім "КМ Академія", 2002. 354 с. 4. Задорожна Л.В. Історичні документи	опрацювання матеріалу лекційного заняття, 2 год.	5 б. (вибірково, під час опитування на семінарі).	вересень

<p>методи і структура архівознавства. 3. Основні поняття і терміни архівознавства.</p>	<p>як основа побудови пізнавальних завдань. <i>Історія в школах України</i>. 2002. № 2. С. 35 – 39.</p> <p>5. Задорожна Л.В. Навчальні функції історичних документів. <i>Педагогіка вищої та середньої школи: Зб. наук. праць</i>. Кривий Ріг: КДПУ, 2004. Вип. 7. С.179 – 190.</p> <p>6. Калакура Я. С., Боряк Г. С., Дубровіна Л. А., Климова К. І., Ляхоцький В. П. <i>Архівознавство: Підручник для студ. іст. фак. вузів. К.</i>, 1998. 314 с.</p> <p>7. Крайская З. <i>Архивоведение: Учебник для сред. спец. учеб. заведений. М. : Норма, 1996. 224 с.</i></p> <p>8. Ляхоцький В. На рубежі тисячоліть: здобутки та перспективи українського архівознавства. <i>Пам'ять століть</i>. 1998. № 5. С. 90–98.</p> <p>9. Олійник С. <i>Архівознавство України: Метод. рек. для студ. іст. ф-ту. Кам'янець-Подільський : РВВ Кам'янець-Подільського держ. ун-ту, 2006. 34 с.</i></p> <p>10. Тельчаров А. Д. <i>Архивоведение. М. : Приор-издат, 2004. 156 с.</i></p> <p>11. Трач Ю. <i>Архівознавство: Навч.</i></p>			
--	---	--	--	--

		<p>посіб. для дистанц. навч. К. : Університет "Україна", 2005. 362 с.</p> <p>12. Українське архівознавство: історія, сучасний стан та перспективи: Наук. доповіді Всеукр. конф., 19-20 листопада 1996 р.:У 2 ч. К., 1997. 380 с.</p> <p>13. Українське архівознавство: історія, сучасний стан та перспективи: Наук. доповіді Всеукр. конф., 19-20 листопада 1996 р.:У 2 ч. К., 1997. 264 с.</p> <p>14. Хрестоматія з архівознавства: підручник / Держ. комітет архівів України, Укр. наук.-дослід. ін-т архівної справи та документознавства ; Упор.: Г.В. Боряк, Ірина Матяш та ін. К. : Видавничий дім "КМ Академія", 2003. 407 с.</p>			
<p>Тема: Архівна система та система архівних установ</p> <p>1. Поняття й суть архівної системи.</p> <p>2. Типологія та структура сучасних архівних систем.</p> <p>3. Загальні принципи</p>	Лекція	<p>1. Алексеева Е. Архивоведение: Учебник для учреждений нач. проф. образования: Учеб. пособие для студ. учреждений сред. проф. образования, обучающихся по спец. 0611 - Делопроизводство и архивоведение / В.П. Козлов (ред.). — 3.изд., доп. — М. : Издательский центр "Академия", 2005. – 271с.</p> <p>2. Архівознавство: Метод.</p>	опрацювання матеріалу лекційного заняття, 2 год.	5 б. (вибірково, під час опитування на семінарі).	вересень

<p>організації архівних систем.</p> <p>4. Формування архівної системи незалежної України</p>		<p>рекомендації / Чернівецький держ. ун-т ім. Ю.Федьковича / Наталія Юріївна Ротар (уклад.). – Чернівці, 1998. – 32 с.</p> <p>3. Архівознавство: підручник / Г.В. Боряк, Л.А. Дубровіна та ін.; Ред.: Ярослав Калакура, Ірина Матяш ; Держ. комітет архівів України, Укр. наук.-дослід. ін-т архівної справи та документознавства. – 2-е вид., виправл. і доп. – К. : Видавничий дім "КМ Академія", 2002. – 354 с.</p> <p>4. Калакура Я. С., Боряк Г. С., Дубровіна Л. А., Климова К. І., Ляхоцький В. П. Архівознавство: Підручник для студ. іст. фак. Вузів. – К., 1998. – 314 с.</p> <p>5. Крайская З. Архивоведение: Учебник для сред. спец. учеб. заведений. – М. : Норма, 1996. – 224 с.</p> <p>6. Ляхоцький В. На рубежі тисячоліть: здобутки та перспективи українського архівознавства // Пам'ять століть. – 1998. – № 5. – С. 90–98.</p> <p>7. Олійник С. Архівознавство України: Метод. рек. для студ. іст. ф-ту / Кам'янець-Подільський держ. ун-т . – Кам'янець-Подільський : РВВ Кам'янець-Подільського держ. ун-ту,</p>			
--	--	--	--	--	--

	<p>2006. – 34 с.</p> <p>8. Тельчаров А. Д. Архивоведение: Конспект лекций: Пособие для подгот. к экзаменам. – М. : Приор-издат, 2004. – 156 с.</p> <p>9. Трач Ю. Архівознавство: Навч. посіб. для дистанц. навч. / Відкритий міжнародний ун-т розвитку людини "Україна". — К. : Університет "Україна", 2005. – 362 с.</p> <p>10. Українське архівознавство: історія, сучасний стан та перспективи: Наук. доповіді Всеукр. конф., 19-20 листопада 1996 р.: У 2 ч. / Київський ун-т ім. Тараса Шевченка; Спілка архівістів України / В. Ляхоцький (упоряд.), Ірина Борисівна Матяш (упоряд.). – К., 1997. – 380с.</p> <p>11. Українське архівознавство: історія, сучасний стан та перспективи: Наук. доповіді Всеукр. конф., 19-20 листопада 1996 р.: У 2 ч. / Київський ун-т ім. Тараса Шевченка; Спілка архівістів України / В. Ляхоцький (упоряд.), Ірина Борисівна Матяш (упоряд.). – К., 1997. – 264с.</p> <p>12. Українське архівознавство: історія, сучасний стан та перспективи:</p>			
--	--	--	--	--

		<p>Програма наук. конф. / Український держ. НДІ архівної справи та документознавства; Київський ун-т ім. Тараса Шевченка. – К., 1996. – 19 с.</p> <p>13. Хрестоматія з архівознавства: підручник / Держ. комітет архівів України, Укр. наук.-дослід. ін-т архівної справи та документознавства ; Упор.: Г.В. Боряк, Ірина Матяш та ін. – К. : Видавничий дім "КМ Академія", 2003. – 407 с.</p>			
<p>Тема: Формування Національного архівного фонду України 1. Загальні основи та нормативна база НАФ України. 2. Склад і структура НАФ України. 3. Право власності на документи НАФ. 4. Державна реєстрація документів НАФ. 5. Робота державного архіву</p>	Лекція	<p>1. Алексеева Е. Архивоведение: Учебник для учреждений нач. проф. образования: Учеб. пособие для студ. учреждений сред. проф. образования, обучающихся по спец. 0611 - Делопроизводство и архивоведение / В.П. Козлов (ред.). — 3.изд., доп. — М. : Издательский центр "Академия", 2005. – 271с.</p> <p>9. Архивознавство: Метод. рекомендації / Чернівецький держ. ун-т ім. Ю.Федьковича / Наталія Юріївна Ротар (уклад.). – Чернівці, 1998. – 32 с.</p> <p>10. Архивознавство: підручник / Г.В. Боряк, Л.А. Дубровіна та ін.; Ред.: Ярослав Калакура, Ірина Матяш ; Держ. комітет архівів України, Укр. наук.-дослід. ін-т архівної справи та</p>	опрацювання матеріалу лекційного заняття, 2 год.	5 б. (вибірково, під час опитування на семінарі).	жовтень

<p>з джерелами комплектування</p>		<p>документознавства. – 2-е вид., виправл. і доп. – К. : Видавничий дім "КМ Академія", 2002. – 354 с.</p> <p>11. Калакура Я. С., Боряк Г. С., Дубровіна Л. А., Климова К. І., Ляхоцький В. П. Архівознавство: Підручник для студ. іст. фак. Вузів. – К., 1998. – 314 с.</p> <p>12. Крайская З. Архивоведение: Учебник для сред. спец. учеб. заведений. – М. : Норма, 1996. – 224 с.</p> <p>13. Ляхоцький В. На рубежі тисячоліть: здобутки та перспективи українського архівознавства // Пам'ять століть. – 1998. – № 5. – С. 90–98.</p> <p>14. Олійник С. Архівознавство України: Метод. рек. для студ. іст. ф-ту / Кам'янець-Подільський держ. ун-т . – Кам'янець-Подільський : РВВ Кам'янець-Подільського держ. ун-ту, 2006. – 34 с.</p> <p>15. Тельчаров А. Д. Архивоведение: Конспект лекцій:Пособие для подгот. к экзаменам. – М. : Приор-издат, 2004. – 156 с.</p> <p>16. Трач Ю. Архівознавство: Навч. посіб. для дистанц. навч. / Відкритий міжнародний ун- т розвитку людини</p>			
-----------------------------------	--	--	--	--	--

	<p>"Україна". — К. : Університет "Україна", 2005. — 362 с.</p> <p>17. Українське архівознавство: історія, сучасний стан та перспективи: Наук. доповіді Всеукр. конф., 19-20 листопада 1996 р.:У 2 ч. / Київський ун-т ім. Тараса Шевченка; Спілка архівістів України / В. Ляхоцький (упоряд.), Ірина Борисівна Матяш (упоряд.). — К., 1997. — 380с.</p> <p>18. Українське архівознавство: історія, сучасний стан та перспективи: Наук. доповіді Всеукр. конф., 19-20 листопада 1996 р.:У 2 ч. / Київський ун-т ім. Тараса Шевченка; Спілка архівістів України / В. Ляхоцький (упоряд.), Ірина Борисівна Матяш (упоряд.). — К., 1997. — 264с.</p> <p>19. Українське архівознавство: історія, сучасний стан та перспективи: Програма наук. конф. / Український держ. НДІ архівної справи та документознавства; Київський ун-т ім. Тараса Шевченка. — К., 1996. — 19 с.</p> <p>20. Хрестоматія з архівознавства: підручник / Держ. комітет архівів України, Укр. наук.-дослід. ін-т архівної справи та документознавства ; Упор.: Г.В. Боряк, Ірина Матяш та ін. — К. : Видавничий дім "КМ</p>			
--	---	--	--	--

		Академія", 2003. – 407 с.			
Тема 4. Організація архівних документів 1. Організація документів на рівні системи архівних установ. 2. Організація документів на рівні архіву. 3. Організація документів на рівні архівного фонду 4. Організація документів на рівні справи.	Лекція	1. Алексеева Е. Архивоведение: Учебник для учреждений нач. проф. образования: Учеб. пособие для студ. учреждений сред. проф. образования, обучающихся по спец. 0611 - Делопроизводство и архивоведение / В.П. Козлов (ред.). — 3.изд., доп. — М. : Издательский центр "Академия", 2005. – 271с. 21. Архівознавство: Метод. рекомендації / Чернівецький держ. ун-т ім. Ю.Федьковича / Наталія Юрїївна Ротар (уклад.). – Чернівці, 1998. – 32 с. 22. Архівознавство: підручник / Г.В. Боряк, Л.А. Дубровіна та ін.; Ред.: Ярослав Калакура, Ірина Матяш ; Держ. комітет архівів України, Укр. наук.-дослід. ін-т архівної справи та документознавства. – 2-е вид., виправл. і доп. – К. : Видавничий дім "КМ Академія", 2002. – 354 с. 23. Калакура Я. С., Боряк Г. С., Дубровіна Л. А., Климова К. І., Ляхоцький В. П. Архівознавство: Підручник для студ. іст. фак. Вузів. – К., 1998. – 314 с. 24. Крайская З. Архивоведение:	опрацювання матеріалу лекційного заняття, 2 год.	5 б. (вибірково, під час опитування на семінарі).	жовтень

	<p>Учебник для сред. спец. учеб. заведений. – М. : Норма, 1996. – 224 с.</p> <p>25. Ляхоцький В. На рубежі тисячоліть: здобутки та перспективи українського архівознавства // Пам'ять століть. – 1998. – № 5. – С. 90–98.</p> <p>26. Олійник С. Архівознавство України: Метод. рек. для студ. іст. ф-ту / Кам'янець-Подільський держ. ун-т . – Кам'янець-Подільський : РВВ Кам'янець-Подільського держ. ун-ту, 2006. – 34 с.</p> <p>27. Тельчаров А. Д. Архивоведение: Конспект лекцій:Пособие для подгот. к экзаменам. – М. : Приор-издат, 2004. – 156 с.</p> <p>28. Трач Ю. Архівознавство: Навч. посіб. для дистанц. навч. / Відкритий міжнародний ун- т розвитку людини "Україна". — К. : Університет "Україна", 2005. – 362 с.</p> <p>29. Українське архівознавство: історія, сучасний стан та перспективи: Наук. доповіді Всеукр. конф., 19-20 листопада 1996 р.:У 2 ч. / Київський ун-т ім. Тараса Шевченка; Спілка архівістів України / В. Ляхоцький (упоряд.), Ірина Борисівна Матяш</p>			
--	---	--	--	--

		<p>(упоряд.). – К., 1997. – 380с.</p> <p>30. Українське архівознавство: історія, сучасний стан та перспективи: Наук. доповіді Всеукр. конф., 19-20 листопада 1996 р.:У 2 ч. / Київський ун-т ім. Тараса Шевченка; Спілка архівістів України / В. Ляхоцький (упоряд.), Ірина Борисівна Матяш (упоряд.). – К., 1997. – 264с.</p> <p>31. Українське архівознавство: історія, сучасний стан та перспективи: Програма наук. конф. / Український держ. НДІ архівної справи та документознавства; Київський ун-т ім. Тараса Шевченка. – К., 1996. – 19 с.</p> <p>32. Хрестоматія з архівознавства: підручник / Держ. комітет архівів України, Укр. наук.-дослід. ін-т архівної справи та документознавства ; Упор.: Г.В. Боряк, Ірина Матяш та ін. – К. : Видавничий дім "КМ Академія", 2003. – 407 с.</p>			
<p>1. Тема</p> <p>6.</p> <p>Забезпечення збереження архівних документів</p> <p>Забезпечення збереження документів - основне завдання державних</p>	лекція	<p>1. Алексеева Е. Архивоведение: Учебник для учреждений нач. проф. образования: Учеб. пособие для студ. учреждений сред. проф. образования, обучающихся по спец. 0611 - Делопроизводство и архивоведение / В.П. Козлов (ред.). — 3.изд., доп. — М.</p>	опрацювання матеріалу лекційного заняття, 2 год.	5 б. (вибірково, під час опитування на семінарі).	листопад

<p>архівів.</p> <p>2. Нормативні умови зберігання архівних документів.</p> <p>3. Забезпечення фізико-хімічної збереженості архівних документів.</p> <p>4. Фізико-хімічна та технічна обробка архівних документів.</p>	<p>: Издательский центр "Академия", 2005. – 271с.</p> <p>33. Архівознавство: Метод. рекомендації / Чернівецький держ. ун-т ім. Ю.Федьковича / Наталія Юріївна Ротар (уклад.). – Чернівці, 1998. – 32 с.</p> <p>34. Архівознавство: підручник / Г.В. Боряк, Л.А. Дубровіна та ін.; Ред.: Ярослав Калакура, Ірина Матяш ; Держ. комітет архівів України, Укр. наук.-дослід. ін-т архівної справи та документознавства. – 2-е вид., виправл. і доп. – К. : Видавничий дім "КМ Академія", 2002. – 354 с.</p> <p>35. Калакура Я. С., Боряк Г. С., Дубровіна Л. А., Климова К. І., Ляхоцький В. П. Архівознавство: Підручник для студ. іст. фак. Вузів. – К., 1998. – 314 с.</p> <p>36. Крайская З. Архивоведение: Учебник для сред. спец. учеб. заведений. – М. : Норма, 1996. – 224 с.</p> <p>37. Ляхоцький В. На рубежі тисячоліть: здобутки та перспективи українського архівознавства // Пам'ять століть. – 1998. – № 5. – С. 90–98.</p> <p>38. Олійник С. Архівознавство України: Метод. рек. для студ. іст. ф-</p>			
---	---	--	--	--

	<p>ту / Кам'янець- Подільський держ. ун-т . – Кам'янець-Подільський : РВВ Кам'янець-Подільського держ. ун-ту, 2006. – 34 с.</p> <p>39. Тельчаров А. Д. Архивоведение: Конспект лекций:Пособие для подгот. к экзаменам. – М. : Приор-издат, 2004. – 156 с.</p> <p>40. Трач Ю. Архівознавство: Навч. посіб. для дистанц. навч. / Відкритий міжнародний ун- т розвитку людини "Україна". — К. : Університет "Україна", 2005. – 362 с.</p> <p>41. Українське архівознавство: історія, сучасний стан та перспективи: Наук. доповіді Всеукр. конф., 19-20 листопада 1996 р.:У 2 ч. / Київський ун-т ім. Тараса Шевченка; Спілка архівістів України / В. Ляхоцький (упоряд.), Ірина Борисівна Матяш (упоряд.). – К., 1997. – 380с.</p> <p>42. Українське архівознавство: історія, сучасний стан та перспективи: Наук. доповіді Всеукр. конф., 19-20 листопада 1996 р.:У 2 ч. / Київський ун-т ім. Тараса Шевченка; Спілка архівістів України / В. Ляхоцький (упоряд.), Ірина Борисівна Матяш</p>			
--	---	--	--	--

		<p>(упоряд.). – К., 1997. – 264с.</p> <p>43. Українське архівознавство: історія, сучасний стан та перспективи: Програма наук. конф. / Український держ. НДІ архівної справи та документознавства; Київський ун-т ім. Тараса Шевченка. – К., 1996. – 19 с.</p> <p>44. Хрестоматія з архівознавства: підручник / Держ. комітет архівів України, Укр. наук.-дослід. ін-т архівної справи та документознавства; Упор.: Г.В. Боряк, Ірина Матяш та ін. – К.: Видавничий дім "КМ Академія", 2003. – 407 с.</p>			
<p>Тема 6. Інформатизація архівної справи 1. Інформатизація архівної справи як складова інформатизації суспільства: поняття, мета, завдання 2. Світовий досвід інформатизації архівної справи.</p>	лекція	<p>1. Алексеева Е. Архивоведение: Учебник для учреждений нач. проф. образования: Учеб. пособие для студ. учреждений сред. проф. образования, обучающихся по спец. 0611 - Делопроизводство и архивоведение / В.П. Козлов (ред.). — 3.изд., доп. — М.: Издательский центр "Академия", 2005. – 271с.</p> <p>2. Архівознавство: Метод. рекомендації / Чернівецький держ. ун-т ім. Ю.Федьковича / Наталія Юрїївна Ротар (уклад.). – Чернівці, 1998. – 32 с.</p> <p>3. Архівознавство: підручник / Г.В. Боряк, Л.А. Дубровіна та ін.; Ред.:</p>	опрацювання матеріалу лекційного заняття, 2 год.	5 б. (вибірково, під час опитування на семінарі).	листопад

<p>3. Вітчизняний досвід інформатизації архівної справи.</p> <p>4. Електронний архів як результат інформатизації архівної справи: поняття, функції, формування справ, строки зберігання, переваги.</p>	<p>Ярослав Калакура, Ірина Матяш ; Держ. комітет архівів України, Укр. наук.-дослід. ін-т архівної справи та документознавства. – 2-е вид., виправл. і доп. – К. : Видавничий дім "КМ Академія", 2002. – 354 с.</p> <p>4. Калакура Я. С., Боряк Г. С., Дубровіна Л. А., Климова К. І., Ляхоцький В. П. Архівознавство: Підручник для студ. іст. фак. Вузів. – К., 1998. – 314 с.</p> <p>5. Крайская З. Архивоведение: Учебник для сред. спец. учеб. заведений. – М. : Норма, 1996. – 224 с.</p> <p>6. Ляхоцький В. На рубежі тисячоліть: здобутки та перспективи українського архівознавства // Пам'ять століть. – 1998. – № 5. – С. 90–98.</p> <p>7. Олійник С. Архівознавство України: Метод. рек. для студ. іст. ф-ту / Кам'янець-Подільський держ. ун-т . – Кам'янець-Подільський : РВВ Кам'янець-Подільського держ. ун-ту, 2006. – 34 с.</p> <p>8. Тельчаров А. Д. Архивоведение: Конспект лекцій:Пособие для подгот. к экзаменам. – М. : Приор-издат, 2004. – 156 с.</p>			
--	--	--	--	--

		<p>9. Трач Ю. Архівознавство: Навч. посіб. для дистанц. навч. / Відкритий міжнародний ун-т розвитку людини "Україна". — К. : Університет "Україна", 2005. — 362 с.</p> <p>10. Українське архівознавство: історія, сучасний стан та перспективи: Наук. доповіді Всеукр. конф., 19-20 листопада 1996 р.:У 2 ч. / Київський ун-т ім. Тараса Шевченка; Спілка архівістів України / В. Ляхоцький (упоряд.), Ірина Борисівна Матяш (упоряд.). — К., 1997. — 380с.</p> <p>11. Українське архівознавство: історія, сучасний стан та перспективи: Наук. доповіді Всеукр. конф., 19-20 листопада 1996 р.:У 2 ч. / Київський ун-т ім. Тараса Шевченка; Спілка архівістів України / В. Ляхоцький (упоряд.), Ірина Борисівна Матяш (упоряд.). — К., 1997. — 264с.</p> <p>12. Українське архівознавство: історія, сучасний стан та перспективи: Програма наук. конф. / Український держ. НДІ архівної справи та документознавства; Київський ун-т ім. Тараса Шевченка. — К., 1996. — 19 с.</p> <p>13. Хрестоматія з архівознавства: підручник / Держ. комітет архівів України,</p>			
--	--	--	--	--	--

		Укр. наук.-дослід. ін-т архівної справи та документознавства ; Упор.: Г.В. Боряк, Ірина Матяш та ін. – К. : Видавничий дім "КМ Академія", 2003. – 407 с.			
--	--	--	--	--	--

6. Система оцінювання курсу

Загальна система оцінювання курсу	<p>Структура розподілу балів у ході аудиторно-самостійної роботи студентів (вересень – грудень):</p> <p>1) усні відповіді на семінарських заняттях з використанням візуалізованих презентацій своїх відповідей – 10 балів (три оцінки на дев'яти семінарських заняттях);</p> <p>2) індивідуальна робота: – 10 балів;</p> <p>3) контрольна робота (по темах семінарських занять) – 15 балів;</p> <p>4) колоквіум (тестові завдання по лекційному матеріалі) – 15 балів;</p> <p>Загальна кількість – <i>50 балів</i>.</p> <p>Підсумковий контроль – іспит (екзамен) (січень):</p> <p style="padding-left: 20px;">Отриманий в результаті здачі екзамену бал додається до виставлених балів за семінарські заняття та індивідуальні завдання, виконані в результаті самостійної роботи, і складає <i>підсумковий семестровий бал</i>.</p> <p>Сумарна кількість – <i>100 балів</i>.</p>						
	Вид контролю	Поточний контроль	Контрольна робота	Колоквіум	Індивідуальне завдання	Екзаменаційна робота	Підсумкова оцінка за семестр
	Максимальна кількість						

балів, яку може набрати студент	10	15	15	10	50	100
--	----	----	----	----	----	-----

При обчисленні підсумкового семестрового балу враховується:

Поточні оцінки успішності (5 – «відмінно», 4 – «добре», 3 – «задовільно», 2 – «незадовільно»)

– виставляються під час проведення семінарських занять;

Підсумкова оцінка за семінарські заняття виставляється студенту в кінці семестру за результатами роботи на семінарських заняттях і є середнім арифметичним (заокругленим до сотих) всіх отриманих оцінок за семінарські заняття. Отримані «незадовільні» оцінки враховуються при додаванні оцінок і входять у загальну кількість отриманих оцінок.

Поточний контроль проводиться на всіх видах аудиторних занять. Основне завдання поточного контролю – перевірка рівня підготовки студентів до виконання конкретної роботи. Основна мета поточного контролю – забезпечення зворотного зв'язку між науково-педагогічним працівником та студентами у процесі навчання, забезпечення управління навчальною мотивацією студентів. Інформація, одержана при поточному контролі, використовується як науково-педагогічним працівником для коригування методів і засобів навчання, так і студентами для планування самостійної роботи. Особливим видом поточного контролю є колоквіум. Поточний контроль може проводитись у формі усного опитування або письмового експрес-контролю на практичних заняттях та лекціях, у формі виступів студентів при обговоренні питань на семінарських заняттях, у формі комп'ютерного тестування тощо. Результати поточного контролю враховуються при визначенні підсумкової оцінки з даної навчальної дисципліни.

Студенту, який має наукові публікації, виступи на наукових конференціях, бере активну участь в роботі студентського наукового гуртка, був учасником олімпіад, конкурсів з відповідної (чи суміжної) дисципліни за поданням наукових керівників чи керівників наукових гуртків та рішенням кафедри в підсумковий семестровий бал може додаватись **максимально 10 балів за участь в науковій роботі** (за умови, що підсумковий семестровий бал не перевищує 100 балів).

Принципи оцінювання роботи студентів на семінарських заняттях

Оцінювання знань студентів на семінарських заняттях проводиться за 5-ти бальною шкалою. На занятті пропонується якісне оцінювання знань студентів шляхом виставляння балів від «1» до «5». Позначення «0» виставляється студентові за відмову від відповіді на занятті через невідповідність, що впливатиме на його підсумкову рейтингову оцінку в кінці семестру. Кожен студент зобов'язаний взяти участь не менше як на одній третині семінарських занять, проведених у групі впродовж семестру.

Пропущене заняття або негативну оцінку студент зобов'язаний «відпрацювати» у формі, визначеній викладачем. При цьому може виставлятися оцінка, а попередня не впливатиме на середній бал студента.

Завдання контролю знань студентів під час проведення семінарських занять зводяться до того, щоб:

- виявити обсяг, глибину і якість сприйняття (засвоєння) матеріалу, що вивчається;
- визначити недоліки у знаннях і намітити шляхи їх усунення;
- виявити ступінь відповідальності студентів і ставлення їх до роботи;
- стимулювати інтерес студентів до предмета і їх активність у пізнанні.

Контроль знань студентів під час проведення семінарських занять може відбуватись в наступних **формах**:

- детальний усний аналіз поставлених питань;
- вибіркоче усне опитування «з місця»;
- дискусійне обговорення питань;
- індивідуальне розв'язування практичних завдань, проблемних запитань чи завдань;
- фронтальне стандартизоване опитування за картками, тестами протягом 5-10 хв;
- письмова (до 30 хв.) самостійна робота по варіантах тощо.

Критерії поточної оцінки («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»)

Оцінка «п'ять» ставиться, якщо студент(ка) виявляє глибокі, повні, цілісні, міцні і творчо засвоєні знання програмного матеріалу, усвідомлені уміння і навички, необхідні для науково-дослідницької роботи; відповідь чітка і завершена, у письмовій роботі не повинно бути помилок. Ознайомлений(а) з найновішими досягненнями джерелознавства і архівознавства, науковими концепціями, та, головне

вміє їх використовувати під час відповіді на запитання, вміє ставити під сумнів сталі принципи та ідеї. Знає джерелознавчу та архівознавчу термінологію і наукову періодизацію, володіє понятійним апаратом, відмінно орієнтується в історичній хронології, володіє просторовою компетенцією (інтелектуальні операції, що дають змогу бачити за умовно-площинними зображеннями історичні факти, події та явища); створює розумний баланс між соціальною, економічною, політичною і культурною складовою історії, вміє систематизувати, співставляти, аналізувати, доводити, порівнювати історичні джерела. Повною мірою володіє історичним критичним мисленням, аналізом (вміє класифікувати джерельну інформацію на компоненти, розуміючи їх взаємозв'язки та організаційну структуру, використовувати джерелознавчу критику). Здатен(на) самостійно на основі сформованих ціннісних орієнтирів оцінювати суспільні явища, процеси і тенденції в Україні, дотримуючись принципів наукової об'єктивності й неупередженості, пропонувати способи розв'язання суспільних проблем, що дозволить в умовах неповної (недостатньої) інформації інтегрувати знання з джерелознавства і архівознавства для розв'язання власних та суспільних проблем; будує переконливу аргументацію, рецензує відповіді ровесників. Вміє організувати комплексний пошук, неупереджений аналіз та інтерпретацію історичних джерел (як українською, так й іноземними мовами); може використовувати сучасні інформаційно-технологічні ресурси у навчальній діяльності.

Може використати інноваційні технології. Має аналітичне та синтетичне мислення. Бере активну участь у групових формах роботи в межах етики професійних взаємин, зокрема дискусіях, прес-конференціях, формує аргументацію, базовану на здобутих знаннях, демократичних переконаннях і гуманістичних цінностях; застосовує оптимальну стратегію діяльності, бере на себе відповідальність; проводить рефлексію, самооцінку та коригування пізнавальної діяльності; вміє долати труднощі, вдосконалює з високим рівнем автономності здобуті під час навчання компетенції тощо. Використовує під час навчання джерельний матеріал, здатен(на) його пропагувати через просвітницьку діяльність. Керується моральними та етичними нормами, з повагою і розумінням ставитися до інших світоглядних позицій, враховує гендерний підхід, поважає різноманітність та мультикультурність в Україні.

Оцінка «чотири» ставиться, якщо студент(ка) має глибокі і повні знання програмного матеріалу,

усвідомлені уміння і навички, здатен (на) щодо їх застосування на практиці; відповідь чітка і практично завершена, у письмовій роботі є незначні помилки. Ознайомлений(а) з найновішими досягненнями вітчизняної історіографії, джерелознавства, науковими концепціями, та, головне вміє їх використовувати під час відповіді на запитання. Знає джерелознавчу і архівознавчу термінологію і наукову періодизацію, володіє понятійним апаратом, добре орієнтується в історичній хронології, володіє просторовою компетенцією (інтелектуальні операції, що дають змогу бачити за умовно-площинними зображеннями історичні факти, події та явища); вміє класифікувати, систематизувати, співставляти, аналізувати, доводити, порівнювати джерельний історичний матеріал. Достатньо володіє історичним критичним мисленням, аналізом і синтезом. Здатен (на) самостійно на основі сформованих ціннісних орієнтирів оцінювати суспільні явища, процеси і тенденції в Україні, дотримуючись принципів наукової об'єктивності й неупередженості, пропонувати певні способи розв'язання суспільних проблем, що дозволить в умовах неповної (недостатньої) інформації інтегрувати знання для розв'язання власних проблем; будує аргументацію на основі 2-3 доказів, може рецензувати відповіді ровесників. Вміє організовувати пошук, аналіз та інтерпретацію історичних джерел (як українською, так й іноземними мовами); може використовувати сучасні інформаційно-технологічні ресурси у навчальній діяльності. Може порівнювати й оцінювати діяльність історичних осіб із позиції загальнолюдських та національних цінностей; визначати роль людського фактора у створенні джерел, однак не може розкрити внутрішні мотиви й зовнішні чинники діяльності історичних осіб.

Має певний рівень аналітичного та синтетичного мислення. Бере участь у групових формах роботи в межах етики професійних взаємин, зокрема дискусіях, прес-конференціях, формує аргументацію (в аргументації зустрічаються окремі неточності), базовану на здобутих знаннях, демократичних переконаннях і гуманістичних цінностях; застосовує оптимальну стратегію діяльності; проводить самооцінку пізнавальної діяльності, вдосконалює з достатнім рівнем автономності здобуті під час навчання компетенції тощо. Використовує під час навчання джерельний матеріал, здатен(на) його пропагувати через просвітницьку діяльність. Керується моральними та етичними нормами, з повагою і розумінням ставитися до інших світоглядних позицій, враховує гендерний підхід, поважає різноманітність та мультикультурність в Україні.

Оцінка «три» ставиться, якщо у студента(ки) є суттєві помилки в знанні фактичного матеріалу (більше 50%), елементарні уміння і навички; не здатен(на) повною мірою використати знання, уміння і навички на практиці; відповідь не чітка і спрощена, у письмовій роботі є суттєві помилки. Ознайомлений(а) з досягненнями вітчизняної історіографії, джерелознавства, архівознавства, науковими концепціями, та не вміє їх використовувати під час відповіді на запитання, а просто перераховує. Посередньо знає термінологію і володіє понятійним апаратом, задовільно орієнтується в історичній хронології, не достатньо володіє просторовою компетенцією; не вміє класифікувати, систематизувати, співставляти, аналізувати, доводити, порівнювати джерельний історичний матеріал. Посередньо володіє історичним критичним мисленням, аналізом і синтезом. Здатен(на) посередньо оцінювати суспільні явища, процеси і тенденції в Україні, до кінця не здатен(на) інтегрувати знання для розв'язання власних та суспільних проблем. Не може переконливо аргументувати, рецензії відповідей ровесників поверхові. Вміє організовувати пошук історичних джерел, але не може їх критично проаналізувати. Не використовує сучасні інформаційно-технологічні ресурси у навчальній діяльності. Знає систему архівних установ, але не може визначити їхні функції; визначати роль людського фактора в історії, розкривати внутрішні мотиви й зовнішні чинники діяльності історичних осіб.

Не використовує інноваційні технології і не має синтетичного мислення. Бере пасивну участь у групових формах роботи в межах етики професійних взаємин, зокрема дискусіях, прес-конференціях; не застосовує оптимальну стратегію діяльності, не бере на себе відповідальність; не проводить рефлексію, самооцінку та коригування пізнавальної діяльності. Керується моральними та етичними нормами, з повагою і розумінням ставитися до інших світоглядних позицій, враховує гендерний підхід, поважає різноманітність та мультикультурність в Україні. Вдосконалює з посереднім рівнем автономності здобуті під час навчання компетенції.

Оцінка «два» ставиться, якщо у студента (ки) елементарні знання фактичного матеріалу (до 25%), відсутні уміння і навички, тому не здатен (на) їх використати на практиці; відповідь не змістовна і не доречна, у письмовій роботі є суттєві помилки (більше 75%). Не ознайомлений(а) з досягненнями вітчизняної історіографії, джерелознавства, науковими концепціями, та не вміє їх використовувати під час відповіді на запитання. Практично не знає джерелознавчу і архівознавчу термінологію (до

25%), незадовільно орієнтується в історичній хронології (до 25%), не володіє просторовою компетенцією; не вміє класифікувати, систематизувати, співставляти, аналізувати, доводити, порівнювати історичний матеріал. Не володіє історичним критичним мисленням, аналізом і синтезом. Не здатен(на) оцінювати суспільні явища, процеси і тенденції в Україні. Відсутня об'єктивна і неупереджена аргументація, самооцінка і оцінка інших. Не вміє організовувати пошук історичних джерел, не може їх критично проаналізувати. Не використовує сучасні інформаційно-технологічні ресурси у навчальній діяльності. Знає історичну персоналістику на рівні переліку історичних постатей.

Не використовує інноваційні технології і не має синтетичного мислення. У групових формах роботи тільки присутній(я) без особистої відповідальності, стратегії; не дотримується норм професійної етики, не виявляє усвідомлення необхідності удосконалення професійних якостей, не вдосконалює здобуті під час навчання компетенції.

Вимоги до індивідуальної роботи

Індивідуальне завдання з курсу «Архівознавство» стосується джерелознавчих проблем історії України. Напередодні підготовки індивідуальної роботи студент (-ка) здійснює пошук джерел з наперед обраних тем з історії України.

Структура індивідуальної роботи складається із наступних обов'язкових елементів:

- Вступна частина;
- Аналіз використаної літератури по темі (на 2-3 абзаци);
- Характеристика обраної теми;
- Виклад джерельного матеріалу з відповідними покликаннями;
- Навести історичний ілюстративний матеріал;
- Висновки;
- Список використаної літератури.

Обсяг індивідуальної роботи – 12–15 сторінок.

Критерії оцінювання індивідуального завдання

Критерії	Бали
Глибоке розкриття проблеми, аналіз джерел з відображенням авторської позиції. При захисті використовує значний обсяг джерел і літератури, висновки самостійні, тези здійснені на високому рівні. Демонструє на високому рівні здатність використати знання, уміння і навички, необхідні для наукової роботи. Може критично ставитися до результатів своєї праці, бачить шляхи подолання труднощів, виявляє усвідомлення необхідності удосконалення професійних якостей.	17-20 балів
Обґрунтоване розкриття проблеми. Вміє організувати пошук, аналіз та інтерпретацію історичної інформації; може використовувати	13-16 балів

	<p>сучасні інформаційно-технологічні ресурси у навчальній діяльності. Демонструє на достатньому рівні здатність використати знання, уміння і навички, необхідні для наукової роботи. Може критично ставитися до результатів своєї праці, виявляє усвідомлення необхідності удосконалення професійних якостей.</p>		
	<p>Тема розкрита неповно. Демонструє на середньому рівні здатність використати знання, уміння і навички, необхідні для науково-дослідницької роботи. Може критично ставитися до результатів своєї праці, виявляє певне усвідомлення необхідності удосконалення професійних якостей.</p>	9-12 балів	
	<p>Робота суто компілятивного рівня. Студент може репродуктивно відтворити змісту історичних джерел, однак у його відповіді є помилки. Вміє організувати пошук історичної інформації, але не може її критично проаналізувати. Не достатньо використовує сучасні інформаційно-технологічні ресурси під час підготовки завдання. Визначає роль людського фактора в історії, однак без необхідної аргументації.</p>	5-8 балів	
	<p>Проаналізовано лише окремий аспект. Захист завдання спрощений, із значними помилками.</p>	1-4 бали	

	<p>Не здійснено пошук джерельної інформації. Відсутня будь-яка аргументація. Відсутні самостійні висновки і синтетичні зв'язки. Не здатен використати наявний матеріал для роботи в школі. ІКТ використано недоречно. Не виявляє усвідомлення необхідності удосконалення професійних якостей.</p>		
	Завдання не зараховано	0 балів	
<p>Вимоги до контрольної роботи</p>	<p>Контрольна робота проводиться у письмовому вигляді, має декілька варіантів формалізованих завдань рівнозначної складності, на виконання яких відводиться 45 хвилин. Кожен варіант містить 7 завдань (1 – 2 –теоретичні, 3 – знання термінів, 4–7 – тестові завдання).</p> <p>Розв'язуючи завдання контрольної роботи, студент повинен продемонструвати не репродуктивну, а творчу розумову, креативну діяльність.</p> <p style="text-align: center;">Критерії оцінки виконання контрольної роботи</p>		

Оцінка за виконання контрольної роботи виставляється у 15 балах: 1- 5 балів, 2 – 3 бали, 3 – 3 бали, 4-7 – по 1 балу.

Бали	Критерії оцінювання навчальних досягнень за теоретичне (перше) завдання
1-2	У студента (ки) елементарні знання фактичного матеріалу (до 25%), відсутні уміння і навички, тому не здатен (на) їх використати на практиці; у письмовій роботі є суттєві помилки (більше 75%). Не вміє систематизувати, співставляти, аналізувати, доводити, порівнювати історичний матеріал. Не володіє історичним критичним мисленням, аналізом і синтезом Не здатен оцінювати суспільні явища, процеси і тенденції в Україні. Відсутня об'єктивна і неупереджена аргументація. Не має синтетичного мислення, безвідповідально ставиться до обраного фаху.
3	Ознайомлений(а) з досягненнями вітчизняної історіографії, джерелознавства. Посередньо знає джерелознавчу термінологію і володіє понятійним апаратом, не вміє систематизувати, співставляти, аналізувати, доводити, порівнювати історичні джерела. Посередньо володіє історичним критичним мисленням, аналізом і синтезом. Здатен (на) посередньо оцінювати та інтерпретувати джерела з історії України, до кінця не здатен (на) інтегрувати знання для розв'язання власних та суспільних проблем. Не може переконливо аргументувати. Не має синтетичного мислення, враховує гендерний підхід, поважає різноманітність та мультикультурність в Україні. Демонструє вдосконалення з низьким рівнем автономності здобуті під час навчання компетенції.
4	Студент(ка) має глибокі і повні знання програмного матеріалу, усвідомлені уміння і навички, здатен(на) щодо їх застосування на практиці; відповідь чітка і практично завершена, є незначні помилки (не більше 4). Ознайомлений(а) з найновішими досягненнями вітчизняної і зарубіжної історіографії, джерелознавства, науковими концепціями, та, головне вміє їх використовувати під час відповіді на запитання. Вміє класифікувати історичні джерела, але не достатньо їх інтерпретує. Знає

		<p>джерелознавчу термінологію, володіє понятійним апаратом, добре орієнтується в історичній хронології, володіє просторовою компетенцією; створює розумний баланс між соціальною, економічною, політичною і культурною складовою історії, вміє систематизувати, співставляти, аналізувати, доводити, порівнювати історичний матеріал. Демонструє вдосконалення з достатнім рівнем автономності здобуті під час навчання компетенції.</p>	
	5	<p>Студент(ка) виявляє глибокі, повні, цілісні, міцні і творчо засвоєні знання програмного матеріалу, усвідомлені уміння і навички, необхідні для роботи в навчальних закладах середньої освіти; відповідь чітка і завершена, у відсутні помилки (не більше 2). Ознайомлений(а) з найновішими досягненнями вітчизняної і зарубіжної історіографії, джерелознавства, науковими концепціями, та, головне вміє їх використовувати під час відповіді на запитання, вміє ставити під сумнів сталі принципи та ідеї. Знає джерелознавчу термінологію. На високому рівні володіє історичним критичним мисленням, аналізом і синтезом. Здатен (на) самостійно на основі сформованих ціннісних орієнтирів оцінювати суспільні явища, процеси і тенденції в Україні. Демонструє вдосконалення з високим рівнем автономності здобуті під час навчання компетенції.</p>	

Вимоги до письмової роботи

Семестровий підсумковий контроль з навчальної дисципліни є обов'язковою формою контролю навчальних досягнень студента. Він проводиться відповідно до навчального плану у вигляді семестрового екзамену у терміни, встановлені графіком навчального процесу та в обсязі навчального матеріалу, визначеному робочою програмою дисципліни. Екзамен – форма підсумкового контролю, яка передбачає перевірку розуміння студентом теоретичного та практичного програмного матеріалу з усієї дисципліни, здатності творчо використовувати здобуті знання та вміння, формувати власне ставлення до певної проблеми тощо. Зміст екзаменаційних завдань та критерії оцінювання встановлюються кафедрою історіографії і джерелознавства

Семестровий екзамен *оцінюється від 1 до 50 балів*. Зміст питань, що виносяться на екзамен, форма та структура завдань та їх оцінювання визначається керівником курсу, затверджується на засіданні кафедри.

Отриманий в результаті здачі екзамену бал додається до виставлених балів за семінарські заняття та індивідуальні завдання, виконані в результаті самостійної роботи, і складає ***підсумковий семестровий бал***.

Екзаменаційна робота передбачає формулювання 7 завдань: 2 – теоретичних, 1 – практичне (на знання методологічних проблем), 1 – знання термінів та 3– тестових.

Критерії оцінювання завдань на екзамені (наведено максимальну кількість балів, яку можна здобути за відповідь на кожне завдання):

Питання		Кількість балів
1 теоретичне		15 балів
2 теоретичне		15 балів
3 практичне		8 балів
4 знання термінів		9 балів
5-7 тести		3бали
Разом		50 балів
Університетська шкала	Національна шкала	

40 – 50 балів	Відмінно (5)
30 – 39 балів	Добре (4)
25 – 29 балів	Задовільно (3)
1 – 24 балів	Незадовільно (2)

Бал	Критерії оцінювання навчальних досягнень за теоретичне завдання
1-3	У студента (ки) елементарні знання фактичного матеріалу (до 25%), відсутні уміння і навички, тому не здатен (на) їх використати на практиці; у письмовій роботі є суттєві помилки (більше 75%). Не ознайомлений(а) з досягненнями вітчизняної історіографії, джерелознавства, архівознавства, науковими концепціями, та не вміє їх використовувати під час відповіді на запитання. Практично не знає джерелознавчу та архівознавчу термінологію (до 25%), незадовільно орієнтується в історичній хронології (до 25%), не володіє просторовою компетенцією; не вміє класифікувати, систематизувати, співставляти, аналізувати, доводити, порівнювати історичні джерела. Не володіє історичним критичним мисленням, аналізом і синтезом. Відсутня об'єктивна і неупереджена аргументація. Не має синтетичного мислення, не демонструє елементарне вдосконалення здобутих під час навчання компетенцій, безвідповідально ставиться до обраного фаху.
4-6	У студента (ки) є суттєві помилки в знанні фактичного матеріалу (більше 50%), наявні помітні прогалини у формуванні умінь і навичок, що не дозволить повною мірою використати їх у професійній діяльності; використанні знань, умінь і навичок на практиці; відповідь не чітка і спрощена, є суттєві помилки. Ознайомлений(а) з досягненнями вітчизняної історіографії, джерелознавства, архівознавства, науковими концепціями на рівні їх перерахунку. Посередньо знає джерелознавчу і архівознавчу термінологію і володіє понятійним апаратом, задовільно орієнтується в історичній хронології, не достатньо володіє просторовою компетенцією; не вміє класифікувати, систематизувати, співставляти, аналізувати, доводити, порівнювати джерельний

	<p>матеріал. Здатен (на) посередньо оцінювати суспільні явища, процеси і тенденції в Україні, до кінця не здатен (на) інтегрувати знання для розв'язання власних та суспільних проблем. Не може переконливо аргументувати. Не має синтетичного мислення, враховує гендерний підхід, поважає різноманітність та мультикультурність в Україні. Демонструє елементарне вдосконалення здобутих під час навчання компетенцій.</p>
<p>7-9</p>	<p>Студент(ка) має добрі знання програмного матеріалу (75%), сформовані уміння і навички, здатен (на) застосовувати знання, уміння і навички у професійній діяльності; відповідь чітка і практично завершена, є незначні помилки (не більше 4). Ознайомлений(а) з найновішими досягненнями вітчизняної і зарубіжної історіографії, джерелознавства, архівознавства, науковими концепціями, та, головне вміє їх використовувати під час відповіді на запитання. Знає джерелознавчу і архівознавчу термінологію, володіє понятійним апаратом, добре орієнтується в історичній хронології, володіє просторовою компетенцією (інтелектуальні операції, що дають змогу бачити за умовно-площинними зображеннями історичні факти, події та явища); вміє класифікувати, систематизувати, співставляти, аналізувати, доводити, порівнювати історичний матеріал. Здатен (на) самостійно на основі сформованих ціннісних орієнтирів оцінювати суспільні явища, процеси і тенденції в Україні, дотримуючись принципів наукової об'єктивності й неупередженості, пропонувати певні способи розв'язання суспільних проблем; будує аргументацію (75%). Виявляє певний рівень синтетичного мислення; розуміє значення культури як форми людського існування, поважає різноманітність та мультикультурність в Україні. Демонструє достатнє вдосконалення здобутих під час навчання компетенцій.</p>

	<p>10-12 Студент(ка) має глибокі і повні знання програмного матеріалу, усвідомлені уміння і навички, здатен(на) щодо їх застосування на практиці; відповідь чітка і практично завершена, є незначні помилки (не більше 4). Ознайомлений(а) з найновішими досягненнями вітчизняної і зарубіжної історіографії, джерелознавства, науковими концепціями, та, головне вміє їх використовувати під час відповіді на запитання. Вміє класифікувати історичні джерела, але не достатньо їх інтерпретує. Знає джерелознавчу термінологію, володіє понятійним апаратом, добре орієнтується в історичній хронології, володіє просторовою компетенцією; створює розумний баланс між соціальною, економічною, політичною і культурною складовою історії, вміє систематизувати, співставляти, аналізувати, доводити, порівнювати історичний матеріал. Демонструє вдосконалення з достатнім рівнем автономності здобуті під час навчання компетенції.</p>	
	<p>13-15 Студент(ка) виявляє глибокі, повні, цілісні, міцні і творчо засвоєні знання програмного матеріалу, усвідомлені уміння і навички, необхідні для роботи в навчальних закладах середньої освіти; відповідь чітка і завершена, у відсутні помилки (не більше 2). Ознайомлений(а) з найновішими досягненнями вітчизняної і зарубіжної історіографії, джерелознавства, науковими концепціями, та, головне вміє їх використовувати під час відповіді на запитання, вміє ставити під сумнів сталі принципи та ідеї. Знає джерелознавчу термінологію. На високому рівні володіє історичним критичним мисленням, аналізом і синтезом. Здатен (на) самостійно на основі сформованих ціннісних орієнтирів оцінювати суспільні явища, процеси і тенденції в Україні. Демонструє вдосконалення з високим рівнем автономності здобуті під час навчання компетенції.</p>	
<p>Семінарські заняття</p>	<p>Тема 1. Предмет та основні завдання архівознавства (2 год.)</p> <p>Тема 2. Основи організації архівної справи суверенної України (2 год.)</p> <p>Тема 3. Організація науково-довідкового апарату до документів Національного архівного фонду України (2 год.)</p>	

	<p>Тема 4. Організація науково-довідкового апарату до документів Національного архівного фонду України (2 год.).</p> <p>Тема 5. Організація використання Національного архівного фонду (2 год.).</p> <p>Тема 6. Організація використання Національного архівного фонду (2 год.).</p> <p>Тема 7. Основні принципи та методика забезпечення збереженості документів в архівах (2 год.).</p> <p>Тема 8. Інформатизація архівної справи (2 год.).</p> <p>Тема 9. Науково-дослідна робота архівів та методична робота архівів. (2 год.).</p> <p>Семінарські заняття покликані утвердити у студентів конкретні знання з дисципліни, розвивати мислення, формувати навички розробок презентацій з обраних тем, публічних виступів, умінню проводити дискусії на актуальні теми з джерелознавства і архівознавства.</p>
<p>Умови допуску до підсумкового контролю</p>	<p>Належне виконання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) змісту питань планів семінарських занять (вересень – грудень). Для цього необхідно готувати конспекти семінарських занять. Вітається якісна підготовка візуалізованих презентацій відповідей на семінарські питання. Однак слід пам'ятати, що візуалізована презентація тільки доповнює підготовлену основну відповідь студента (-ки); 2) підготовка індивідуальної роботи впродовж жовтня – листопада. Виконання цих завдань передбачає якісну пошукову працю, творчий підхід до оформлення студентом (-кою) роботи; 3) написання контрольної роботи; 4) здача колоквіуму <p>Студент (-ка) допускається до підсумкового контролю (іспиту) в січні за умови відпрацювання усіх «заборгованостей» та набору 25 і більше балів.</p>
<p>7. Політика курсу</p>	
<p>Лекції передбачають системний і послідовний виклад навчального матеріалу. Відвідування лекцій для студентів є обов'язковим.</p> <p>Відвідування та активна участь студентів у роботі семінарських занять також є обов'язковою умовою успішного вивчення</p>	

курсу. Пропонуються наступні форми роботи на семінарських заняттях: виступ, опонування, рецензія, участь у дискусії, прес-конференції, захист індивідуального завдання ін. При цьому враховуватимуться лише логічно обґрунтовані виступи, альтернативна теза чи спростування поданої, а не фактична підтримка тези виступаючого, змістовне рецензування та коментар чи доповнення, що дійсно сприятиме розгляду проблеми. Важливим є використання студентами джерел з історії України в науково-дослідницькій діяльності.

Політика курсу «Архівознавство» передбачає прездачу усіх невиконаних завдань в силу серйозних запізнь на заняття або пропущених пар без поважних причин. За умови відсутності студента (-ки) на лекції чи семінарському занятті, отримання негативної оцінки на семінарських заняттях або ж невчасного виконання індивідуальної роботи визначений день для відпрацювання пропущених аудиторних занять, негативних оцінок та подачі індивідуальних робіт – середа, 14.00 год. – 16.00 год. У випадку запозичених робіт, випадків плагіату, виявів академічної недоброчесності (списування), недобрпорядної поведінки в аудиторії викладач пропонує студентові (-ці) повторно виконати необхідний вид роботи.

8. Рекомендована література

1. Антонович В.Б. Курс лекцій з джерелознавства. 1880-1881. К., 1995.
2. Архівознавство. Підручник. (Керівн. автор. кол. Я.С. Калакура). К., 1998.
3. Власов В. Історичне джерело в арсеналі дидактичних засобів: чи здатна методика подолати втому від історії. *Історія в школах України*. 2009. №4. С.3–8.
4. Власов В. Роль підручника у формуванні вмінь працювати з історичним джерелом. *Історія в школах України*. 2009. №6. С.3–9.
5. Галенко О.І. Документальні публікації з історії Української РСР: Теорія та джерелознавчий аналіз. К.: Наукова думка, 1991.
6. Гарнай І.А., Єсенков Ф.П., Фоланій Г.П. Деякі питання комплектування архівів документальними матеріалами. *Історичні джерела та їх використання*. К., 1964. Вип.1. С. 21-36.
7. Государственные архивы Украинской ССР: Справочник. К.: Наукова думка, 1983.
8. Довгопол В.М., Литвиненко М.А., Лях Р.Д. Джерелознавство історії Української РСР. Навч. посібник. К.: Вища школа, 1986. – С.7.
9. Джеджула Т.А. Зарождение исторической мысли на Украине в XVII веке. *Перестройка в исторической науке и проблемы источниковедения и специальных исторических дисциплин*. Тезисы докладов и сообщений V-й Всесоюзной конференции 30 мая – 1 июня 1990 г. К., 1990. С.43-45.
10. Джерелознавство історії України: Довідник. К., 1998. С.5-8, 154 -212.
11. Дорошенко Д.І. Огляд української історіографії. К., 1996.
12. Задорожна Л.В. Історичні документи як основа побудови пізнавальних завдань. *Історія в школах України*. 2002. № 2. С. 35 – 39.
13. Ісаевич Я.Д. Українська археографія в XVII – VIII ст. *Історичні джерела та їх використання*. Вип.І. К.: Наук. думка, 1964. С.174-188.
14. Калакура Я. Джерелознавство в дослідницькій діяльності Українського історичного товариства. *Український історик*. Нью-Йорк, Торонто, Київ, Львів, Мюнхен. 1995. №1-4. С. 53-56.
15. Ковальський М.П. Актуальні проблеми джерелознавства історії України XVI – XVII ст. *Український археографічний щорічник*. Вип. I. К.:

Наук. думка, 1992. С. 261 – 270.

16. Ковальченко И.Д. О применении математико-статистических методов в исторических исследованиях. *Источниковедение: теоретические и методологические проблемы*. М.: Наука, 1969. С. 115-133.

17. Ковальченко И.Д. Методы исторического исследования / АН СССР. Отд. истории. М.: Наука, 1987. С. 281-325.

18. Ковальченко И.Д., Устюгов В.А. Применение электронных вычислительных машин в исторической науке. *Вопросы истории*. 1964. № 5.

19. Количественные методы в советской и американской историографии. М.: Наука, 1983.

20. Крип'якевич І.П. Нарис методики історичних досліджень. Український історичний журнал. 1967. №2. С.102 – 104.

21. Макарчук С. Писемні джерела з історії України: Курс лекцій. Львів: Світ, 1999. С.8 – 11.

22. Мацок О.Я. Роль філігранології у встановленні часу написання недатованих документів. *Історичні джерела та їх використання*. Вип. 2. К.: Наук. думка, 1966. С. 256-258.

28. Мережа центральних державних архівів України. *Архіви України*. 1992. №4. С.7.

29. Місюра В.П. Про скорочену публікацію документів. *Історичні джерела та їх використання*. Вип. I. К.: Наукова думка, 1964. С. 167-173.

30. Могорита В.М. Писемне джерело як компонент шкільного підручника з історії України. *Педагогічні науки*. Вип.LXXIX. Том.1. 2017. С.35–39.

31. Міронова І. С. Історичне джерелознавство та українська археографія: спецкурс з джерелознавства, історіографії та методики викладання історії. Миколаїв : Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2017. 208 с.

32. Правила оформлення дисертації. *Бюлетень Вищої атестаційної комісії України*. 1997. № 2. С. 20-22, 28-31.

33. Пиріг Р.Я. Архівне будівництво в Україні: проблеми наукового забезпечення. *Актуальні проблеми розвитку архівної справи в Україні: Доповіді та повідомлення наукової конференції 15-16 березня 1995 р.* / Упор. Т.П. Прись. К., 1996. С 92-96.

34. Портнов Г.В. Деякі питання формування Національного архівного фонду на сучасному етапі. *Актуальні проблеми розвитку архівної справи в Україні: Доповіді та повідомлення наукової конференції 15–16 березня 1995 р.* К., 1996. С 22–25.

Санцевич А.В. Джерелознавство з історії Української РСР післявоєнного періоду /1945 - 1970/. К.: Наук. думка, 1972. С. 4 -8.

34. Санцевич А.В. Джерелознавство з історії Української РСР /1917 – 1941/. К.: Наук. думка, 1981. С.6 – 9.

35. Сохань П.С. Стан і перспективи розвитку української археографії . *Український археографічний щорічник*. Вип. I. С. 10 –

36. Справочник научного работника: архивы, документы, исследователь / Гросман О.М., Кутик В.Н. Львов: Выш. школа, 1979. С.51 – 61.

37. Путро О.І. Архівний фонд Національної Академії наук України як складова частина НАФ: історія та сучасні проблеми. *Українське архівознавство: історія, сучасний стан та перспективи*. Наукові доповіді Всеукраїнської конференції (19–20 листопада 1996 року) у 2–х ч. К., 1997. – С 56–61.

38. Українські архівісти: Біобібліогр. довід.: У -х вип. Вип. 1. XIX ст. – 1990-ті рр. / ГАУ при КМ України. УДНДІАСД; Ін-т укр. археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського; Упоряд.: О. М. Коваль, І. Б. Матяш, В. С. Шандра. К., 1999. 67 с.

39. Хрестоматія з архівознавства: Навч. посіб. для студ. іст. спец. вищ. навч. закл. / Упоряд.: Г.В.Боряк та ін. К.: Вид. дім «КМ Академія», 2003.

40. Шмидт С.О. О классификации исторических источников. *Вспомогательные исторические дисциплины*. Вип. 16. Л.: Наука, 1985.

40. Інформаційні ресурси Державний комітет архівів України: <http://www.scarh.kiev.ua>

Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського: <http://www.nbuv.gov.ua>

Спілка архівістів: <http://www.vda.archiv.net/>

41. Матяш І. М. Архівознавство: Методологічні засади та історія розвитку. – Київ : Академія, 2012. – 515 с.
42. Матяш І. Б. Основні поняття архівознавства / І. Б. Матяш // Архіви України. – 2010. – № 3-4. – С. 22-58.
43. Робота архівних установ України з аудіовізуальними документами : метод. посіб. / Держ. арх. служба України, УНДІАСД ; Л. Ф. Приходько (керівник теми), Г. К. Волкотруб, В. В. Патик ; наук. редактор Т. О. Ємельянов. – Київ, 2015. – 390 с.
44. Діловодство й архівна справа. Терміни та визначення понять: ДСТУ 2732:2004. – Київ : Держспоживстандарт України, 2005. – 31 с.
45. Клименко Т. Пріоритетні напрями діяльності обласних архівних установ України на сучасному етапі їх розвитку // Студії з архівної справи та документознавства. – 2015. – Т. 22-23. – С. 21-25.
46. Левченко Л. Архіви і архівна справа Сполучених Штатів Америки: історія та організація : монографія / Л. Левченко. – Миколаїв : Іліон, 2013. – 1204 с.
47. Левченко Л. Народження архівів і професії архівіста (середина IV – середина I тисячоліття до н. е., Месопотамія) // Архіви – наука – суспільство : шляхи взаємодії : матеріали Всеукр. (з міжнар. участю) наук.-практ. конф., 21–22 трав. 2015 р. / Держ. архів. служба України, УНДІАСД, КНУ ім. Тараса Шевченка, Спілка архівістів України ; редкол.: Г. І. Калінічева (гол.) [та ін.]. – Київ, 2015. – С. 108-115.
48. Матяш І. Б. Специфічні принципи і методи архівознавства // Архіви України. – 2010. – № 5(270). – С. 19-44.
49. Нефедов К. Ю. Офіційні архіви в Стародавній Греції // Наукові праці історичного факультету Запорізького національного університету. – 2013. – Вип. 36. – С. 218-222.
50. Палієнко М. Г. Образ "архіву" в сучасному науковому дискурсі: множинність інтерпретацій // Архіви України. – 2016. – № 6. – С. 135-152.
51. Приходько Л. Історіографія проблемних питань поняття "архівний фонд" у зарубіжному архівознавстві другої половини ХХ ст. // Студії з архівної справи та документознавства. – 2011. – Т. 19, кн. 1. – С. 26-42.
52. Приходько Л. Розвиток архівної справи та архівознавчої думки Франції у ХVIII – початку ХІХ ст. // Студії з архівної справи та документознавства. – 2012. – Т. 20. – С. 16-35.
53. Приходько Л. Ф. Фондування архівних документів: до історіографії проблеми // Архіви України. – 2010. – № 1. – С. 91-116.

54. Приходько Л. Ф. Формування поняття "архівний фонд" в українському архівознавстві 1920-х– початку 1930-х рр. // Архіви України. – 2012. – № 1(277). – С. 5-40.
55. Приходько Л. Ф. Формування фондowego принципу організації архівних документів у зарубіжному архівознавстві другої половини ХІХ ст. – початку ХХ ст. // Архіви України. – 2013. – № 2. – С. 5-47.
56. Про Національний архівний фонд та архівні установи : Закон України : за станом на 16.10.2020. / Верховна Рада України. – [Електронний ресурс]. – режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/3814-12>.
57. Веб-сайт Державної архівної служби України: <http://www.archives.gov.ua/>
58. Веб-сайт Українського науково-дослідного інституту архівної справи та документознавства: <http://undiasd.archives.gov.ua>

Викладач

Стефанюк Г.В.